

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

**HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI WRAZ Z
TERENEM NA KTÓRYM ZNAJDUJE SIĘ ZNACZNA ILOŚĆ
ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH (KILKA STANOWISK AZP)**

2. Czas powstania

XIII w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

DOBRZENICE

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo **dolnośląskie**

powiat **ząbkowicki**

gmina **Cieptowody**

6. Współrzędne geograficzne

50° 42' 11.64" N 16° 55' 5.293" E

7. Użytkowanie obecne

Mieszkalne, rolnictwo

8. Stan zachowania

4

Nazwa:

Wzmiankowana w źródłach m.in. jako: Sygrodowicz (1320 r.), Zigridowicz (1369 r.), Sigrot (1688 r.), Ober Siegroth (1743 r.) od 1947 r. Dobzenice.

Historia:

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z XIV w., jednakże biorąc pod uwagę odkryte ślady osadnictwa z okresu neolitu, można przypuszczać, że osadnictwo wykształciło się na tym terenie dużo wcześniej. Przez większość swojej historii Dobzenice stanowiły własność prywatną. Jako właściciele wsi wzmiankowani są m.in. Josephine von Sourma i Ludwig von Strachwitz. W 1840 r. we wsi istniały 54 domy, 2 folwarki, szkoła ewangelicka, kościół ewangelicki (pierwotnie katolicki), browar, gorzelnia, 4 młyny wodne. Mieszkańcy zajmowali uprawą roli, sadownictwem oraz wyrobem tkanin. Po 1945 r. we wsi dominowały prywatne gospodarstwa rolne, w których pracowała większość ludności.

Charakterystyka zabudtku:

Cienkowice to niewielka wieś o pierwotnym układzie owalnicy, zniekształconym przez późniejsze przekształcenia do formy zbliżonym do wielodrożnicy, znajdująca się na terenie Gminy Ciepłowod w powiecie żąbkowickim. Zabudowa wsi usytuowana jest na ok. 650 metrowym odcinku drogi biegnącej z Ciepłowod w kierunku Żelowic. Na obszarze historycznego układu ruralistycznego wsi znajduje się głównie mieszkalno-gospodarcza zabudowa zagrodowa z przelotem XIX i XX w. Są to najczęściej murowane budynki kryte dachem dwuspadowym o poszyciu z dachówki ceramicznej. Wśród zabudowy wsi wyróżnia się kościół katolicki pw. Matki Boskiej Różańcowej o średniowiecznej metryce, przebudowany m.in. w XIX w. Z uwagi na średniowieczną metrykę wsi domniemywa się obecności relikwii archeologicznych w warstwie podziemnej w formie nawarstwień kulturowych, wytworów kulturowych bądź ich śladów albo zabudków ruchomych, będących tym wytworem.

Zagrożenia i postulaty konserwatorskie:

Istotnym zagrożeniem jest niekontrolowane zastępowanie historycznej zabudowy współczesnymi obiektami, które swoją bryłą, wymiarami, materiałami lub stylizyką kontrastować z tradycyjną zabudową historycznej. Należy objąć indywidualną ochroną konserwatorską najbardziej wartościowe elementy zabudowy, a nową zabudowę kształtować jako nawiązującą do tradycyjnej zabudowy z regionu Przedgórze Sudeckiego. Ochronie powinny podlegać również historyczna dominanta wsi w postaci wieży kościoła. Z uwagi na obecność w granicach zabudki nawarstwień kulturowych, prowadzenie w jego granicach robót ziemnych powinno wiązać się z prowadzeniem badań archeologicznych, w celu zapewnienia ochrony zabudkowych warstw antropogenicznych i innych zabudków archeologicznych.

W granicach zabudki znajdują się następujące stanowiska archeologiczne:

AZP 199/88-27 – ślad osadnictwa z okresu neolitu
AZP 219/88-27 – ślad osadnictwa z okresu neolitu

Bibliografia:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
- Zimmermann F.A., *Beiträge zur Beschreibung von Schlesien*, Brieg 1789.
- *Słownik geografii turystycznej Sudetów, Wzgórze Niemczańsko-Strzelińskie*, Marek Staffa red., Wrocław, 1993.

Kartografia:

- *Messitschblatt, 1: 25 000, 5367 Lauenbrunn, 1937.*